

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in volja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gl., za pol leta 1 gl. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravitelstvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr. dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Rojaki slovenski!

Državni zbor so iznenada razpustili ter naglo razpisali nove volitve. Na Štajarskem vršijo se vže dne 5., 9., 11. in 12. sušca. Vse kaže, da se nam Slovencem bližajo neugodni, mogoče tudi nevarni časi. Vlada nagiba se močno na stran nemških liberalcev, naših najhujših nasprotnikov. Stara nemško-liberalna doba, toliko pogubna delajočim stanovom, kmetom in obrtnikom, nevarna Avstriji, sovražna Slovanom in sv. katoliški cerkvi, hoče zopet zavladati pri nas. To zabraniti more le srečen izid razpisanih volitev.

Slovenci štajarski moremo le v državnem zboru si česa priboriti. Le tam najdemo dovolj močnih zaveznikov. Ondi odločuje se ne samo vladina, ampak tudi naša osoda v vsakem oziru. To nam nalaga dolžnost, tje izvoliti samo izkušene domoljube, spretnne bojvnike in značajne može, in takšnih, hvala Bogu, imamo ter jih moremo volilcem priporočati z najboljšo vestjo.

Dne 8. t. m. zbrali smo se zaupni slovenski možje v Mariboru ter postavili 5 kandidatov. Vsi so Vam, predragi rojaki, uže dobro znani. Vsak izmed njih je se uže boril za Vaše koristi v državnem ali deželnem zboru. Diči jih iskreno domoljubje spojeno s spoštovanjem do sv. cerkve. Vsakega navdaja pristrčna želja, pomagati in propada rešiti kmetski slovenski stan, saj so porojeni od kmetskih starišev, vsi verni sinovi slovenske matere.

Dali so možko besedo, da bodo v vseh vprašanjih, tedaj tudi v šolskem, postopali složno in vzajemno z drugimi slovenskimi poslanci, v smislu gesla: vse za vero, dom, cesarja. S tem je vse povedano!

Postavili smo tokrat kandidate tudi za obe mestni skupini. Treba svetu dokazati, da so dotična mesta in trgi na slovenskih tleh in živi ondí mnogo Slovencev, ki se dobro zavedajo svoje narodne dolžnosti.

Predragi rojaki, štajarski Slovenci stopamo, dobro urejeni, srčno na volilno bojišče. Storite vsak svojo domoljubno dolžnost, držite se strogo postavljenih kandidatov in sijajna zmaga je gotova.

Naši kandidatje so:

1. Za okraje: Celje, Gornjigrad, Vranksko, Laško, Sevnica, Kozje in Brežice g. **Miha Vošnjak**, deželni poslanec, predsednik južno-štajarske hranilnice in zveze slovenskih posojilnic, načelnik društvu dijaške kuhinje, posestnik, bivši državni poslanec.
2. Za okraje: Maribor, Slov. Bisrica, Konjice, Slov. Gradec in Marenberg gosp. **Franc Robič**, deželni poslanec, profesor in posestnik.
3. Za okraje: Ptuj, Šmarije, Rogatec, sv. Lenart, Ormož, Ljutomer in Gornja Radgona č. g. **dr. Lav. Gregorec**, kanonik, župnik in bivši državni poslanec.

4. Za mestno skupino: Celje, Žavec, Vojuik, Konjice, Vitanje, Soštanj, Gornjigrad, Ljubno, Mozirje, Vransko, Laško, Šmarje, Rogatec, Sevnica, Kozje in Brežice g. **dr. Josip Serbec**, deželni poslanec, načelnik okrajnemu zastopu celjskemu, advokat.
5. Za mestno skupino: Maribor, Ptuj, Slov. Bistrica, Slov. Gradec, Muta, Vozenica, Marenberg, sv. Lenart, Ljutomer, Ormož in Središče gospod **dr. Ivan Dečko**, deželni poslanec, odbornik okrajnega zastopa.

Po sklepu shoda zaupnih mož v Mariboru, dne 8. februvarija 1891.

Odbor Slovenskega društva.

Vse za vero, dom, cesarja.

Kdo je kriv, da so nam nemčurji na naših tleh gospodarji?

Od Ščavnice, 20. januarija 1891.

(Konec.)

Pred, recimo, 30. leti ni bilo po mestih toliko obrtnikov, mnogo manj trgovcev, žganjarjev itd., a med temi, posebno pa med trgovci ni bilo slišati, da se kje v mestu nahaja naroden, po deželi jih pa tudi ni bilo toliko, kakor danes, zato je nosil kmet na trg, vse v mesto, a kar je spečal denarja, razdelil je med trgovce, kateri niso pri tem nikoli pozabili kmetu blago računati, kakor je to njim najbolj kazalo.

Ne pa samo trgovci, tudi žganjarji, oštirji, drugi obrtniki, znali so ceniti kmetov denar, ki je s časom njim pomogel do današnje veljave. Kakor pravim, narodnega trgovca, gostilničarja in družega obrtnika ni bilo lahko najti nam prijaznega, toraj morali smo blagó še tedaj kupiti pri onih, kateri so imeli na prodaj, dela naročevati pri onih, ki so se z njim pečali, tudi v gostilno iti tje, kjer so točili, seveda tudi za denar itd. Oj pa so nam ti danes hvaležni ter se radi spominjajo, da so jih Slovenci opomogli? Kaj še! Ravno ti nas grozno sovražijo. Dandanes je v vsakem mestu, trgu in kraju narodnih trgovcev, gostilničarjev in drugih obrtnikov najti, čemu še li torej naše nasprotnike dalje podpirati? Nikoli ne! Kupujmo v novem času vselej pri poštenih domačih trgovcih, obiskujmo, kedar je treba, poštene slov. gostilne, sploh pa podpirajmo le edino narodne obrtnike, zagotovim, da za dve leti ne bode nobeden nemčur, ki je dozda grizel naš kruh, rogovilil čez Slovence, ako ga bo sploh volja še tukaj glad in lenobo pasti! V tem morali bi se od naših bratov Čehov učiti, tam so vže sprevideli, da si nakapajo sami s tem gorjé, ako podpirajo nasprotnike ter so jih popolnoma prezrli. Tam ne gre Slovan k nemčurju kupovat, ako še je tako po ceni in s tem so se odkrižali nemčurškega jarma. Podpira-li nas nemčur?

Še eno besedo naj mi bode dovoljeno spregovoriti, namreč: Pri volitvah, bodi-si katera koli, nosijo radi tudi nemčurski odvetniki zvonec, da vejo njega nemške ovčice, kam naj jo za njimi mahnejo. Da se pa omaja njih veljava vsaj med nami, treba nam je, da se vstrajno držimo tudi pri njih gesla: „Svoji k svojim“ ter naj vsak slov. bralcev misli na to, ako ima kaj opraviti pri odvetniku, naj gre k narodnemu, a nikoli k nemčurju. Jaz imam v tem izkušnje in zato prosim vse bralce, da tudi svoje okoličane podučijo, kako nevarno je ter nam grozno pogubno podpirati naše nasprotnike. Ako se moja želja vresniči, smemo upati, da bomo v par letih mi lastni gospodarji na naših tleh, ter se nam ne bode treba bati nemčurskega nasilstva in sitnobe. Toraj držimo se gesla odslej mnogo trdneje kot doslej: „Svoji k svojim!“

Moravski.

Gospodarske stvari.

Jabolčnica.

Spisal Fr. Matjašič.

(Konec.)

Za prešanje volijo po eno tretjino sladkih ali na pol sladkih in po dve tretjini trpkih (grenkih) jabolk, ker te vrste imajo največ cukra in tudi čreslovine, katere surovine so za napravo dobrega in trpežnega sadnega vina potrebne. Če primanjkuje trpkih jabolk, more se mesto njih sladkim jabelkom primešati tudi trpkih hrušek.

Kakor drobnojagodnato grozdje navadno daje najbolje vino, tako daje drobni sad tudi navadno najboljše sadno vino, zato, ker se fine aromatične snovi teh sadežev nahajajo pod sadno lupino in ima vsled tega drobni sad več od teh snovi, kakor debeli, veliki sad. Ker pa ravno te aromatične snovi delajo jabolčnico okusno, dobro, ter je od močnejega ali slabejega aromatičnega okusa odvisna tudi vrednost in cena te pijače, zato je lahko umemo, zakaj

Francozi ravno gori imenovane vrste sadu dajejo prednost pri uporabi za vino! Dosti čreslovine, o kateri smo zgoraj rekli, da je potrebna trpežnemu vinu, ima pa navadno pozno sadje.

Na te lastnosti treba je tedaj vže pri sajenju drevja gledati, ter izbirati vrste in sorte, ki gledé sadú morejo tudi zadostiti zahtevam, katere gledé njih porabe do njih stavimo. Razun tega mora se pa pri sajenju drevja skrbeti tudi za to, da se pomnožujejo le sorte, katere pridno rodijo, ter so pa poleg tega tudi trdne proti vremenskim in zimskim neugodnostim, ter rastlinskim in živalskim škodljivcem.

Prejšnje čase so tudi na Francoskem sadje tolkli, bodi-si, kakor pri nas, s kiji, ali pa v preprostih stopah, katere je gonila vprežna živina. Dandanes tam sadje drobijo večidel le s posebej za to napravljenimi stroji. Preše so jim poljslužile tudi enake, kakor so pri nas v rabi; novejši čas pa se poslužujejo boljše železnih preš, ker te trop bolje iztisnejo. Kot posodo za izprešan mošt rabijo blizo enako velike sode, kakor so naši štrtinjaki.

Da se doseže trpežna jabolčnica, treba je, da mošt hitro odvreje, treba tedaj skrbeti za primerno toploto v kleti, v kateri imamo mošt.

Najprimernejša je toplota od 12—18 stopinj po Celsiusu. Kakor hitro je prvo viharno vreme minolo, in se je mošt nekoliko izčistil, moramo ga pretotiti. Na drožah jabolčnica ne ostane zdrava, ter dobi neprijeten okus. Tudi vlažen zrak ji bojda škoduje. Zategadel je najbolje, jabolčnico s pumpo, ali kjer te ni, s cevjo od kavčuka pretakati.

Sejmovi. Dne 14. februarja v Račah, na Ponikvi, v Brežicah, v Sevnici, v Žalcu in v Vuzenicah. Dne 16. februarja v Bučah, v Marenbergu in v Podplatu. Dne 17. februarja v Ljutomeru. Dne 18. februarja v Imenem.

Dopisi.

Iz Maribora. (Velik shod) zaupnih mož slovenskih vršil je se tukaj dne 8. t. m. tako, da smemo Slovenci prav zadovoljni biti. Odbor političnega „Slovenskega društva“ razposlal je nad 100 vabil. Došlo je nad 60 mož, a pismeno najavilo svoje nasvete zastran kandidatov za državni zbor 38, to pa iz vseh okrajev južnoštajarskih. Za Celjsko in Ptujsko kmetško skupino zlagali so se vsi dopisi in vsi došli možje za dosedanja tamošnja poslanca. Vslad tega bila sta jednoglasno kot kandidata proglašena g. Miha Vošnjak in č. g. dr. Gregorec, ki sta kandidaturu tudi vzprejela. Z ozirom na kmetško skupino mariborsko nasvetovanih je bilo več gospodov, največ glasov bilo je za sedanjega deželnega poslanca g. Franca Robiča, za

g. dr. Dečka in za preč. g. kanonika dr. Križaniča, za slednjega zlasti iz Slovenjegraškega in Marenberškega okraja. Od p. n. gospoda barona Goedelna je došlo pismo, v katerem se on z ozirom na oslabiljeno svoje zdravje odpoveda odločno vsakej kandidaturi ter se zahvaljuje Slovincem za dosedaj mu skazovano zaupanje. Zbrani naročijo predniku, da najavi g. baronu pismeno zahvalo za vse, kar je Slovincem na korist deloval in podpiral. G. dr. Dečko je izjavil, da sedaj ne more za državni zbor prevzeti nobene kandidature. Jednako izrazil je se tudi preč. g. dr. Križanič ter se zahvalil za izraženo mu zaupanje ter izrecno prosil, vse glase oddati za g. Robiča, kateri v tej veliki volilni skupini najlezje zmaga in uživa zaupanje ne samo pri kmetovalcih in učiteljih, ampak tudi pri čast duhovščini, katera ga pozna in čisla kot značajnega moža. Živahno odobravanje sledilo je tem krepkim in odločilnim besedam. Ko je zatem še g. Robič izjavil, da hoče tudi kot državni poslanec z drugimi slovenskimi poslanci vzajemno postopati, vselej v smislu prelepega gesla: vse za vero, do m, cesarja, bili so vsi prepričani, da smo našli pravega naslednika g. baronu Goedelnu in je torej g. Franc Robič bil vsprejet kot kandidat jednoglasno in z burnimi živio-klici. Za mestni skupini smo po živahnih razgovorih naprosili, da g. dr. Ivan Dečko kandiduje v Mariboru itd., g. dr. Serbec pa v Celji itd. s pristrčno željo, da jima vsi dotični slovenski volilci dajo svoje glase!

Od sv. Križa poleg Slatine. (Katoliško politično društvo) priredilo je pri svojem letnem zborovanju veselico, katera se je res sijajno obnesla. Ne malo pripomogel je k tem naš nekdanji in brez dvoma tudi prihodnji državni poslanec dr. L. Gregorec, kateri je s svojim pohodom privabil obilno ljudstva iz večih župnij. V svojem govoru razpravljal je načrt, po katerem hoče delovati v državni zbornici. „Vse za vero, dom, cesarja“, to so bile glavne točke njegovega programa, katere je prav po domače, temeljito in navdušeno razvijal gospod govornik. Govor se je končal s trikratnim živio-klicem na svitlega cesarja. Med veselico je razveseljeval občinstvo posebno pevski mešani zbor s svojim divnim petjem ter tudi žel vsestransko pohvalo. Dolgo v noč smo se po bratovsko razveseljevali in našemu kmetu pač ne bo žal, da se jev tako obilnem številu vdeležil te veselice. Domačinom iz celega okraja pridružilo se je tudi lepo število vrlih bratov Hrvatov, za kar jim izrekam tem potom javno pohvalo.

Iz Kamnice. (Volitve) so pred durmi. Koga naj volimo? Tistega vže ne, katerega vam vsiljujejo nemškutarji, in te dobro poznate ter vam ni treba praviti njih imen. Pa saj

tudi niso vredni, da bi jih spominjali, zakaj vsak človek, če tudi cigana vprašaš, odgovori ti, da je to ali ono in je jezika, katerega je ga mati učila, samo nemškutar in če govori in je zato slabši od cigana. Toda še nekaj. Ker je za državni zbor tisti poslanec, kakor je bil za deželni namreč g. Robič, ne poslušajte nemškutarjev in liberalcev. Nemškutarskega tukajšnjega učiteljstva, ki je volilo zoper svojega nadzornika ali ni volilo, torej je tudi zoper njega ne omenjenjam. Pa neka drhal je bila tukaj in je begala ljudi. Rekala je in kvasila je, češ, če volijo „Robiča inšpektarja“, bodo še več morali plačati za šolo. In na žalost, da so se našli taki „gimpelni“, ki so jim ši v past. Ali pogledajte, da ste še toliko dolžni in še zmirom plačujete za kamniško šolo, kriv je liberallec Seidl in njegovi še nekateri zdaj živi podrepniki. Ako bodeste take ljudi poslušali, žalostna vam majka! Tukaj vaša šola je živa priča, kako delajo nemškutarji in pa nemški liberalci za Slovence. Pogledajte si svojo šolo in pogledajte si svoje račune in spametujte se! Kdor ima kaj časti in hoče sloboden biti, ne bo volil z nemškutarji. Kdor hoče pa nemčurski hlapec biti, pustite ga, saj ni vreden poštee slovenske družbe.

Od Kapele pri Radgoni. (Naprej!) Neka žalna misel mora prešiniti vsacega, ki svoj narod ljubi, ko obiše naš lepi kraj ter se prepriča, da še tu miruje vsako narodno gibanje. Taka misel se tudi mene posiljuje in če še premislim, da gotovo ni prijaznišega kraja v Slovenskih goricah, kakor je Kapela, potem še me ta misel bolj nadleguje. Kako krasen in obširen je razgled! Veselja nam srce poskakuje, če pogledamo po ljutomerskih in slovenskih goricah! Koliko prijaznih cerkvic se vidi! Še dalje pa vidimo, če se obrnemo proti oni strani, kjer se Sl. gorice polagoma zgublajo v rodovitnem Murskem polju. Tu kraj Mure vidimo prijazno kopališče Radensko in prek Mure se na ogerski zemlji razprostira obširna ravnina, posuta z mnogobrojnimi hišami, v katerih prebivajo bratje naši „Prekmurci“, katere trpinči tuji jarem madjarski in jim zabranjuje napredovanje v narodnem jeziku. Na ti strani smo tedaj v dotiki s tlačenimi ogerskimi Slovenci, a na strani proti severju smo le malo oddaljeni od jezikovne meje, od koder brijejo ostri vetrovi, kateri nam tu in tam zadušijo še kako slabo utrjeno narodno zavest. Potrebno se mi tedaj zdi, da se narodna zavest med tukajšnjimi prebivalci bolj vzbuja, da se pri možih, kateri se zavedajo, narodnost bolj oživi. V ta namen uameravamo pri Kapeli ustanoviti „Bralno društvo.“ Pretečeno nedelje se je zbralo več različnih mož, izmed katerih se je sestavil osnovni odbor. V tem odboru so sledeči: Bratkovič Jakob, predsednik, Zemljič Andrej,

Veberič Josip, Korošec Alojzij, Žitek Franjo in Puhar Leopold, odborniki. Ta odbor je podpisal prošnjo za potrditev društvenih pravil, katera se bodo čez nekatere dni odposlala na visoko c. kr. namestnijo. Nadejamo se, da se nam prošnja ne bode odrekla in da se bomo pri prvi seji sešli v mnogobrojnem številu. Do tačas z Bogom!

Kapelčan

Iz Celja. (Dijaška kuhinja.) [Konec.] Rotner Jože c. kr. sod. pristav 2 fl., Pučelik Miroslav, c. kr. davkar 50 kr., Neschmach Jože, davk. kontrolor 50 kr., Strmberger Miroslav, davk. pristav 50 kr., Toplak Fran, davk. pristav 20 kr., Arzenšek Josip, davk. pristav 30 kr., Anton pl. Ijašič, c. kr. zem. knjigovodja v p. 1 fl., Jurkovič Fran, nadučitelj 1 fl., Debelak Janez, učitelj 50 fl., Ferlinec Fran, učitelj 1 fl., Neimenovan 1 fl., Gosposodična Tončka Gessner 1 fl., Strecher Seb., c. kr. kancelist 30 kr., Jayornik Štefan, tajnik 30 kr., Sket Rok, krojač 50 kr., Žuraj Janez, krčmar 50 kr., Opalk Ivan, trgovec 1 fl., Šmarijski kvartopirci pri igri „durak“ 5 fl. 65 kr., Wutt Simon 50 kr., Marzidovšek J., c. kr. vojni kapelan 5 fl., J. Šelih, kapelan v Reichenburgu 5 fl., Erjavec Peter, župnik v Trbovljah 5 fl., Dr. Gustav Ipavc v Št. Juriji 5 fl., Dr. Benj. Ipavc v Gradci 2 fl., Dr. Ivan Ev. Lipold, župnik in dež. poslanec v Šmartnem 5 fl., Slavna posojilnica v Makolah 10 fl., Mikuš Fran, dekan v Konjicah 5 fl., Mat. Dedič, učitelj v Bočni, poslal je pet škafov krompirja in jeden škaf fižola. Fran Gerec, posestnik v Pišecah 2 fl., Slavni okrajni zastop Celjski 100 fl. Vsem blagim dariteljem izrekamo s tem najtoplejšo zahvalo. Ob jednom se pa obračamo ysestransko z najuljudnejšo prošnjo do njih, da našo „Dijaško kuhinjo“ tudi v bodoče podpirati blagovolijo. V teknešem šolskem letu razdeli se vsak dan 23 kosil po 20 kr., kar bode stalo nad 1300 gld. Hrano dobiva 62 revnih dijakov. Darovi naj se blagovolé pošiljati na „Dijaško kuhinjo“ v Celji ali pa na blagajnika g. Frana Lončarja, tajnika „Posojilnice“ v Celji. Mihael Vošnjak, predsednik društva.

Iz Šmarja pri Jelšah. (Zborovanje.) Kasno sicer a še na času zdramili so se v zadnji dvanajstinki minolega leta naši rodoljubi, ter dne 21. pozvali ude svoje Šmarsko-Slatinske podružnice sv. Cirila in Metoda k rednemu letnemu zboru. Zborovanje vršilo se je pod vodstvom vlč. g. podpredsednika strogo po napovedanem redu. Društveniki in gostje, ki so se bili v prav obilnem številu zbrali, pazili so z vidno radostjo na mikavni govor g. kapelana V. Janžekoviča. Po do končanem zborovanju pričela se je volitev novega odbora. Voljeni so bili sledeči vlč. in č. gospodje: Predsednikom g. kanonik Martin Ivanc; tajnikom g. kapelan Janko Rotner; blagajnikom g. France Zupančič, zastopnik banke „Slavije“. Razven navedenih so v odboru: g. nad-

župnik Anton Fröhlich, g. kapelan Jože Cerjak in g. učitelj Vekoslav Strmšek. Podružnica šteje sedaj okoli 50 letnih in nekaj ustanovnih udov, ki tudi v gmotnem oziru vrlo podpirajo društvo. Daj Bog, da bodoča pomlad zbudi še narodnjaka, ter ga navduši za to blago društvo! Dosedanji udje pa delujmo z možato ostrajnostjo svojih proboriteljev sv. Cirila in Metoda, ne boječ se zapreke, niti ovirov, v prospah podružnice naše, v razširjanje cele družbe.

Iz Pilštanja. (Raznoterosti.) Večkrat sem že čital v Vašem listu, da se tu ali tam ustanovi kako bralno društvo, in kako veselo da napreduje, n. pr. na koroški železnici v Rušah, Št. Lorenci in v Ribnici; prišlo mi je v tem na misel: zakaj bi se v našem trgu ne kaj tacega vstanovilo. Tem bolj bi bilo potrebno, ker ni v celem Brežiškem in Kozjanskem okraji nobenega društva, ki bi nam bila trdnjava naše mile slov. domovine. Sicer je pri nas nekaj rodoljubov, ki so kakor skala za narod svoj; ali le malo števalo bi jih našel, pa saj pregovor pravi: z malim začeti, v velikem končati. Toraj prosim vse naše rodoljube, naj bi se znašel tu ali tam kak dobrotnik, ki bi nam vsaj v začetku tega hvale vrednega podjetja na pomoč prišel. Sobo imamo že odbrano, ki bo nas malo stala, tudi listov bi se že naročilo za potrebo, le človeka nam manjka, ki bi nam pogum in srce dal, v to nam pomozi Bog. Snega imamo tukaj toliko, da bi skoraj nemogoče bilo našim trgovcem do železnice priti za potrebno svečavo in sol; ljudje so se bali, da bodo morali neslano jesti. Edini trgovec g. J. Schmidt je še zadosti soli imel; zato pa so ljudje hvaležni gosp. trgovcu, da si je toliko soli in svečave priskrbel. Pa hvala Bogu, da se je vreme nekaj na boljše obrnilo. — V kratkem dobimo novega učitelja. Bog daj, da bil bil vnet za kat. vero in ljubeznjiv do otrok.

Sl. S.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Kakor je že več let navada, biva tudi letos Nj. veličanstvo svitli cesar sedaj za dalje časa v Budapešti, ker je mesto prestolnica ogerskih dežel. Vsled tega se zbira ondi v tem času tudi vsa višja gospoda ogerske kraljevine, se ve, da v vsem svojem blesku. — Prihodnje volitve v drž. zbor so toliko imenitne, kakor še doslej skorej nobene druge. Kakoršnja bode večina izvoljenih poslancev, liberalna ali konservativna, tako dobimo tudi vlado. Nemška liberalna stranka je bila že doslej velika in sedaj dela na vse kriplje, da še naraste število njenih mož; tembolj je torej treba, da smo na konservativni strani vpazni, delavni, složni. — Na Štajarskem so si nemški liberalci malo navskriž, toda naj so že stari ali mladi, vsi so zoper slov. ljudstvo,

zoper konservativna načela. — V Libeličah, v vesi na Koroškem, ki je tik nemške meje, so Slovenci osnovali podružnico sv. Cirila in Metoda. Nad 200 kmetov že je pristopilo va-njo, več pa jih še pride. — Na Kranjskem še niso razglasili mož, ki se priporočijo volilcem, da si jih izvolijo za poslance ali kaže se, da jim jih ne manjka. No ne bojimo se, da se jim vtihotapi kak nemškutar, toda treba jim bode paziti, da ne pride kak liberallec, mož, ki je slov. ljudstvu brž še v večjo škodo. — Na Primorji pa se dela iz ene strani za zaslužnega dr. vit. Tonklija, iz druge pa za delavnega dr. Gregorčiča, nam pa se vsiljuje vprašanje: ali si morata ta moža ravno stati nasproti? — Novi župan v Trstu, dr. Pitteri je rekel, ko je prevzel svojo novo službo, da on spoštuje slov. ljudstvo v mestu in okolici. Prav je to, ali pa ne stori tega le v besedi, ampak tudi v dejanji, to izvemo še že iz tega, kak da bode župan pri sejah, v mestni uradnji. — Kardinal in nadškof v Zagrebu, msg. Mihajlovič še sicer ni umrl, toda upanja bojda ni, da bi ozdravel. — Za ogersko vlado so sedaj veseli dnevi, kajti v drž. zboru ima le malo manjšino zoper sebe in vsled tega ji je lahko sklepati postave in naredbe, kakor so ji ljube. — Sedaj se že kaže, da se je naša vlada zamerila Poljakom s tem, da ni več dr. vit. Dunajevski v nje sredi. Škoda pa je v resnici za-nj, kajti največje zasluge ima on za to, da nima država več primanjkljaja v svojem računu, ali tako je sploh plačilo sveta.

Vunanje države. Sv. oče Leon XIII. so te dni vzprejeli postne pridigarje v Rimu ter jim naročili, naj bi razlagali v svojih govorih posebno verske resnice. Ljudje jih, izlasti po mestnih, v resnici ne poznajo več ter si delajo vero skorej vsak po svojem. — Umberto, kralj „srečne“ Italije, je bil dalje časa v zadregi, komu naj izroči novo ministerstvo, nazadnje pa ga je izročil knezu Rudiniju. Le-ta je našel že tud, mož, ki so za vlado, kakor je ljuba kralju in more biti tudi drž. zboru. — V Španiji so imeli nove volitve, toda neka vrsta ljudi ni z njimi zadovolja t. j. taki, ki bi radi vse, kakor je zdaj, obrnili na glavo ter bi po vsem naj le njih volja veljala. Volilci pa niso potegnili z njimi, to jih sedaj boli. — V senatu ali gosposki hiši drž. zbora francoske republike je večina zoper to, da se naloži colnina na blago, ki prihaja na francoska tla iz drugih držav. No to jim je ondi lahko, kajti v deželo ga ne prihaja veliko, pač pa se ga izvažna v druge države sila mnogo. Bati se jim je torej, da še vpeljejo druge države colnino na francosko blago in to na veliko škodo francoske obrtnije. — Po Belgiji počí sedaj tu, sedaj tam kaka rabuka zoper vlado in zna se, da so jih krivi le prostožidarji, katerim sedanja,

katol. vlada ni po po volji. — Vodja katol. prebivalcev v Angliji, lord Norfolk hudo graja vlado, ker ta ne pripusti, da postane kedaj namestnik kraljice v Irskem kak katolišk veljak. To tudi je krivica. — Nemški cesar Viljem hoče imeti sam prvo besedo v vladi in zato si izbira le take može v vlado in sploh v visoke službe, ki so mu po volji ter storé le to, kar on hoče. Vsled tega je dobil Bismarck in sedaj še general Waldersee slovo. — Sedaj je pri ruskem carji naš nadvojvoda Franc Ferdinand in pravi se, da biva nadvojvoda iz posebnega namena dalj časa na ruskem dvoru. Daj Bog, da se sprijaznite kedaj do cela Avstrija in Rusija. Sedaj je podoba, da ni to nemogoče. — Rumunija, naša nežna soseda, ne sklene več z nobeno državo trgovinske pogodbe, tedaj tudi z našo ne. Tega so kriji judje, njih slabo blago. — Da Srbija ni prijateljica Turku, to zna ves svet in zato ni čuda, če poprašuje sultan, čemu daje srbska vlada svojim ljudem orožje v roke. No uzrok mu vlada že pove, toda pravi ne bode, ki ga izve sultan. — Kaj da počnejo v Afriki, v Ameriki? Ta dela sveta sta daleč od nas in v tem času ni poročil, da jih naj človek omeni.

Za poduk in kratek čas.

O radostih ljudskega štetja.

Ravnokar sem prišel iz cerkve. Poskušam pri peči nekoliko oživiti otrple svoje ude. Nekdo trka. V sobo stopi majhen, suh mož.

„Kaj želite, oče?“

„Prosim krstnih listkov za mojo rodbino“, odvrne možiček.

Med tem, ko mu jih pišem, že drugoč nekdo ropoče pri dverih. Stara ženka, na pol zmrzla, se prikaže. Vrata pusti odprta, kakor bi bilo ob kresu. Vsa je zasopla. Četiri ure daleč je ubožica prišla po „taufcedelne“.

„Mati, ne veste li, da se slovenski temu pravi krstni listek?“

„Pri nas se imenujejo „taufcedelni“; odvrne mi smejé.

Ko jo odpravim, pricopota drug in prinese na svojih črevljih par kil snega. Po tleh so itak že luže, kakor po cestah, kadar se začne spomladi led tajiti in sneg kopneti.

„Kaj bi pa radi?“

„Krstni listek za mojega fanta.“

Iščem in iščem, ali brezuspešno. V mojih knjigah ga ni; rečem torej:

„Oče, morda pa ni tu rojen?“

„Ni, ni; ali jaz sem se oženil tukaj“, odvrne mi hitro mož.

„Dragi moj, tedaj pa vam ne morem ustreči. Iдите v župnijo, kjer se je fant porodil.“

„Prosim, naj mi dajo, saj imam tu kolek ali štampel.“

Držal je res v roki kolek za 15 kr. Trudil sem se z vso zgovornostjo ga prepričati, da bi mu iz srca rad napisal listek, ko bi mogel. Mož me debelo gleda, se nekoliko obotavlja naposled pa godrnjaje odide. Zdaj vstopi mlad deček. Želi krstnega listka za svojo mater, ker se je tu omožila; v njen rojstni kraj je predeleč. Kaj hočem? Odpraviti ga tako, bilo bi vendar neusmiljeno, ker je že itak daleč prišel v tolikem snegu in mrazu. Odprem torej omare in mu poiščem izmed poročnih pisem dotični list. Fant še ropoče v svojih velikih škornjih po stopnicah, kar odpre vrata bradast mož, ne da bi bil potrkal. Kri mi hoče zavreti, čeravno je v sobi precej hladno; vendar se premagam in ga prijazno vprašam, ne vé li, da se mora potrkat, predno stopimo v tujo hišo.

„Pri nas ni navada“, odvrne mi mirno.

„To pa ni lepa navada“, rečem mu. Mož se je nasmehljaj. Napišem tudi njemu zahtevani list.

„Prosim, naj udarijo še pečat; naš župan je rekel, da brez pečata nič ne velja.“

Čudne misli prešinejo zmedeno mojo glavo. Vprašam ga torej:

„Na kaj naj udarim, na list ali na...?“

„Na list, na list“, hitro odvrne s smehljanjem.

Ko mu dokazujem, da tega ni treba, ker se je njegov sin porodil leta 1884, odpró se z nova vrata in v sobo stopi ženica s prošnjo, naj jej napišem krstne listke za njene otroke. No, bom pa hitro napisal, mislim si.

„Povejte mi, mati, imena otrok po starosti.“ Ona začne naštevati: „Mica, Ančka, Peter, Neža...“

„Koliko pa vas je?“ vprašam malo nevoljen.

„Polna kača (kóča)“, odvrne veselo.

(Konec prih.)

Smešnica 7. „Mož“, krega graščak kmeta, „mož, zakaj niste prinesli zajca, ki ste ga vstrelili v mojem lovu, meni? Kar ne poznate postave?“ „Poznam“, pravi kmet, „poznam postavo, toda mrečini se na koži ni poznalo, da bi bila vaša, v želodec pa sem ji našel moje — skorjot mojih dveves.“

Razne stvari.

(Volilne shode) skliče č. g. dr. Gregorec pri sv. Lovrenci na Dravskem polju, pri sv. Križi na Murskem polju in 4. sušca zvečer v Narodnem domu Ptujskem.

(Volitve) volilnih mož se izvrše v Mariborskem okraju vse v prihodnjem tednu in sicer v vsaci občini posebej. Rodoljube naše

torej prosimo, da se jih vdeležijo vsi in dogovorijo že poprej, koga da čejo voliti za volilne može.

(Občni zbor) ima Gornjesavinjska posojilnica v Mozirji, registrovana zadruga z nemejenim poroštvom, dne 16. februarija ob 9. uri dopoldan v lastnih prostorijah. Na dnevnem redu je: 1. Poročilo načelnika, 2. blagajnika in 3. nadzorništva, 4. volitev načelnika ter namestnika in treh odbornikov, pa treh nadzornikov in 5. posameznosti. Načelništvo.

(Osnovalni odbor društev) „Čitalnica v Brežicah“ in „Podružnica društva sv. Cirila in Metoda za Brežiški okraj“ javlja s tem, da bode ustanovni občni zbor za rečeni obe društvi v nedeljo, v 15. dan februarija ob pol peti uri popoldne v gostilni g. Haiderja v Brežicah ter uljudno vabi na čim obilnejši pristop društvoma in udeleženje zborovanja.

Načelnik osnov. odbora.

(Hammer - Amboss.) Nekateri ljudje so, kakor judje. Če ga vržeš skoz vrata iz hiše, pride ti v hišo skoz okno. Tak je tudi večni kandidat nemškutarjev Mariborske kmečke volilne skupine. Kolikokrat so ga slov. kmetje že brenili izpred sebe, vendar se jim sili še iz nova za poslanca hammer-amboss ali dr. Jos. Schmiderer iz Gradca. Verjamemo, da bi on bil rad za kladivo, toda slov. ljudstvo mu ne bode za nakovalno.

(Slov. čitanka) za drugi razred srednjih šol, katero je sestavil prof. dr. Jakob Sket, izšla je ravnokar v tiskarni družbe sv. Mohorja v Celovci ter stane 80 kr. Tvarino ima lepo in mladim učencem prav primerno.

(Slov. šolstvo.) Rodoljubi pri Mali nedelji so sklenili osnovati podružnico sv. Cirila in Metoda ter so že ob enem ukrenili, kar je za to potrebno.

(Celjski sokol) sme se ponašati, da je bil njegov „večer“ zadnjo nedeljo more biti najveselejši, kar jih je doživela čitalnica v svojih sedanjih prostorijah. Bilo je gospôde iz Celja in bližnjih trgov toliko, da je bilo tesno v sicer prostorni čitalnici.

(Nova pošta.) V Studenicah odpre se dne 15. februarija v Studenicah ter ima zvezo s pošto v Makolah in Poličanah. Tudi je ob enem nabiralnica c. kr. poštna hranilnice.

(Nesreče.) Pri sv. Trojici v slov. gcr. je zadušila M. Stelzer, žena tamošnjega vrvarja, svoje 8 dni staro dete in v Trbovljah je zasilalo delalca A. Lužarja v premogovih jamah.

(Smrtna kosa.) V Veliki Pirešici je umrl Jakob Ježovnik, po dom. „oče Vervega“. Mož je bil dobra duša, toda vlekel jo je z moži, ki imajo „D. W.“ v rokah.

(Ok. zastop.) G. Anton Goričar, c. kr. poštar v Mozirji, je dobil najvišje potrjenje za načelnika okr. zastopa v Gorenjem gradu.

(Obsodba.) Neža Majcenič, doma v Spodnji Gasteriji v Slov. goricah je obsojena na smrt, ker je ubila nezakonsko dete svoje hčere. Jeza matere nad hčerjo je bila pač prepozna.

(Tatvina.) Zadnjo soboto se je nekdo vlezal v hišo neke žene v Mariboru ter je pobral iz nje, kar je mogel, največ srebrnine: ure, obročnice, razstavno svetinjo itd. Ukradeno blago ima precej vrednosti, ali najbrž je že razpuščeno v ognji.

(Volkovi.) Volkovi se okoli Majšberga klatijo in so jih že na večih krajih videli ali vsaj sledili. Sodi se, da jih mora več biti.

(Na cesti) pri Litušah v Savinjski dolini je napadel Fr. Breznik z vilami posestnika Antona Zajca ter ga dvekrat vdari po glavi, potem pa mu je iztrgal denarnico iz žepa ter z njo ubežal, C. kr. žendarji pa so ga že ujeli.

(Nezgod a.) Koncem meseca januarija si je Jaka Tkalec, kočar v Šibeneku pri Št. Juriji na južni železnici, napravljaval drva v hosti. V tem pa je padlo drevo, ki ga je nasekal, na-nj ter ga je pri ravnej priči ubilo.

(Odrtija.) Blaž Štibere, posestnik v Puščencih pri Ormoži je bil te dni v Celji na tožnji klopi za volje odrtije. Tri mesece zapore in 1200 glđ. kazni so mu naložili „za dobroto.“

(Šolarji) so neki dobri za to, da spravljajo sneg s šole, ako ga pade več, kakor ga poslopje nese. Tako je mislil g. nadučitelj Mogge pri sv. Lovrenci na koroški železnici ter jih je zagnal neko soboto na streho tamošnje ljudske šole, da bi spravili sneg z nje. Nismo slišali, so-li šolarji to storili po želji g. nadučitelju in pa so li to delo tudi opravili, ne da bi se bilo zgodilo kake nesreče.

(Duhovniške spremembe) Č. g. Mat. Fideršek, kaplan v Vojniku, je dobil župnijo sv. Florijana v Doliči. Č. g. Andrej Fekonja, provisor v Doliči, gre za kaplana na Ponikvo.

Č. g. Ignacij Rom, kaplan pri Novi cerkvi, pride za kaplana v Vojnik, č. g. Anton Inkret, kaplan v Ponikvi, k Novi cerkvi, č. g. Martin Osenjak, kaplan v Ljutomeru, k sv. Petru pri Radgoni, č. g. Karl Wenig, kaplan v Dramljah, v Ljutomer, č. g. Fr. Bratkovič, kaplan v Leskovci, pa ostane na svojem mestu.

Loterijne številke:

Trst 7. februarija 1891	25, 75, 31, 11, 7
Linc „ „	70, 75, 30, 78, 38

Učenec iz boljše hiše, nemškega in slovenskega jezika zmožen, se takoj sprejme v prodajalnici z mešanim blagom **M. Petrič** v Strigovi pri Ljutomeru.

1-2

Krčma se išče v najem; kdor jo ima, naj to upravnništvo tega lista naznani,

Razglas.

Podpisano ravnateljstvo „Posojilnice“ v Mariboru naznanja da bode redni občni zbor posojilničnega društva, dne 22. svečana 1891 ob dveh popoldan v posojilnični pisarni s sledečim dnevnim redom:

- Poročilo nadzorništva o letnem računu;
- Sklepanje o porabi čistega dobička;
- Volitev ravnatelja in dveh členov ravnateljstva;
- Volitev nadzorništva;
- Razni predlogi.

Ob jednom se naznanja, da leži računski sklep za deveto upravno leto 1890 tukaj na splošni pregled, vsem p. n. društvnikom.

Posojilnica v Mariboru, dne 3. febr. 1891.

Za odbor:

Dr. B. Glančnik,
predsednik.

2.2

Velika žganjarija R. Wieser-ja v Hočah (Kötsch)

prideluje in razpošilja najboljšo in najcenejšo žganico.

33

Službo ekonoma, sadjarja ali vrtnarja išče, izšolanec kmetijske, vinarske in sadjarske šole, z 2letno prakso in najboljšimi spričali, star 22 let, te slovenskega, deloma tudi nemškega jezika zmožen. Ponudbe sprejema iz prijaznosti upravništvo tega lista.

2-2

Izučen vinorejec,

ki je tudi zmožen oskrbovati celo gospodarstvo pri kaki graščini, išče službe. Naslov povredništvo tega lista.

3-3

Starih in novih vinskih drož

kakor tudi

snažnih tropin

kupi vsako mero

16

R. Wieser, žganjarija v Hočah.

Lepa jabolčna drevesa

4-5 let stara najboljših vrst, priporoča več tisoč po nizki ceni Jože Janežič na Bizeljskem pri Brežicah.

21-25

Hranilno in posojilno društvo v Ptuj, registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Aktiva.

Bilanca za leto 1890.

Pasiva.

Hiša vl. štev. 346 Ptuj	fl. 16000.—	Glavni deleži od 2527 udov	fl. 2000.—
Inventar	„ 585.06	Opravični	„ 40739.82 fl. 42739.82
Posojila 2514 zadržnikom	„ 406124.26	Hranilne vloge od 872 vložnikov	fl. 353519.29
Zaostale obresti od posojil	„ 1593.46	Kapitalizovane obresti od hranilnih vlog od 31. dec. 1890	„ 13494.87 „ 366914.16
Naloženi denar v hranilnicah	„ 14100.—	Za leto 1891 predplačane obresti od posojil	„ 4410.72
Obresti od tega	„ 270.23	Neizplačana dividenda za prejšnja leta	„ 1561.24
V poštni hranilnici	„ 248.61	Splošni rezervni fond 1. januvarija 1890	fl. 5424.—
Obresti pri poštni hranilnici	„ 7.24	Vstopnina leta 1890	„ 1058.— fl. 6482.—
Vadj	„ 565.—	Specijalni rezerv. fond za slučanje zgnube znaša 1. jan. 1890	„ 13376.— „ 19858.—
Koleki in tiskovine	„ 42.74	vkup	fl. 19858.—
Gotovine v blagajni due 31. decembra 1890	„ 4855.91	in ker se je dal ostanek čistega dobička v znesku	„ 5142.—
		vsled sklepa današnjega obénega zhora k pos. rez. fondu, znašata oba rezerv. fonda vkup	fl. 25000.—
		Čisti dobiček leta 1890	„ 8908.57
	fl. 444392.51		fl. 444392.51

Na Ptuj, dne 27. januvarija 1891.

Ravnateljstvo.

Izdajatelj in založnik kat. tisk. društvo. Odgov. urednik B. Ferk. Tisk tiskarne sv. Cirila. (Odgov. J. Otorepec.)